

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Ioannis Azorii Lorcitani, Societatis Iesv Presbyteri Theologi, Institvtiones Morales

In Qvibus Vnivers[a]e Qvaestiones ad Conscientiam recte aut prauè
factorum pertinentes, breuiter tractantur

Azor, Juan

Coloniae Agrippinae, 1612

7 Quorum bonorum tam ex parte patris, quam ex parte matris capax sit
filius adulterinus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14014

*Quorum honorum, tam ex parte patris,
quam ex parte matris capax sit
filius adulterinus.*

CAPVT VII.

QVONIAM quæri potest, An pater, item, an mater possit filium ex adulterio natum heredem instituire, vel ei aliquid donare, siue legare, breuiter in præsentia de hac re nonnulla dicenda sunt, vt sciamus quorum honorum, tam ex parte matris, quam ex parte patris capax sit filius ex adulterio natus.

Notandum est, Primò filium ex adulterio natum tam in iure Canonico, quam Ciuili, filium spurium dici, non legitimum, aut naturalem: Item, filium ex damnato coitu generatum. Deinde, filios spurios dici, qui patrem certum nominare non possunt: quod contingit dupliciter, vel quia reuera eorum pater est incertus: quales sunt geniti ex meretrice, ancilla, vel ex alia quacunq; quæ eodem tempore rem habet cum diuersis: vel quia licet pater sit certus, nominari tamen non potest, quia genitus sit filius ex coitu, damnato, & punito legibus: quales sunt filij ex incestu, sacrilegio, vel adulterio procreati. Tertio ex iure communi ciuili damnatum, vel nefarium coitum dici, qui punitur aliquâ lege humanâ, vel qui iure possit accusari. *Instit. de Public. iudici. §. Item lex Iulia. Decius conf. 306. Socinus conf. 148. Baldus, Aretin. §. Finali, Instit. ad Senatusconsultum Orficianum*; qualis est coitus cum consanguinea, vel affini; qui dicitur Coitus ex incestu. Item coitus cum conjugata, qui dicitur coitus ex adulterio. Item coitus cum virgine, vel vidua, si est honestæ vitæ vidua, siue virgo: huiusmodi enim coitus punitur. *Inter liberos. §. l. Si uxor. ff. de Adult. Item coitus inter dominam, & seruum; quia punitur. l. c. de Mulieribus; quæ propriis seruis se unxerunt. Item coitus cum concubina alterius, domi retenta, quæ iure Ciuili punitur. l. Inter liberos, & l. Si uxor. ff. de Adult. Item coitus cum moniali, quia punitur. l. Si quis non dicam rapere. C. de Episcop. & Clericis.*

Sed difficultas est, an coitus conjugati cum soluta, sit coitus damnatus? Sunt duæ opiniones. prima, alicui non esse; quoniam nullâ lege humanâ punitur. Ita Baldus, Paulus, Alexander, Socinus, Haymon, quos citat Couartuias in *Epitome de Matrimonio, part. 2. cap. 8. §. 5. numer. 16.* Opinio secunda ait, esse damnatum coitum. Ita Bartolus, Aretinus, Angelus. Et hanc opinionem dicit esse communem Decius. Sic etiam Couartuias *loco citato*: Hæc opinio est verior, quia reuera huiusmodi coitus est adulterium verè, & propriè, & hoc sufficit, vt dicatur esse coitus damnatus.

Difficultas secunda est, an coitus Presbyteri, vel alterius Clerici in sacris Ordinibus constituti cum soluta sit damnatus? Duæ sunt opiniones, prima alicui non esse, quia talis Presbyter in iure dicitur simplex fornicarius, vt ostendimus in *Sexto Præcepto Decalogi*. Secunda opinio ait esse coitum damnatum, quia Glossa in *cap. Per venerabilem, Qui filij sint legitimi*, appellat hunc coitum ex adulterio, & Baldus, & Paulus in *l. 2. C. de Episcopis, & Clericis*, appellant hunc coitum incestuosum. Et reuera cum sit iste coitus sacrilegus, consequenter est nefarius, & proinde damnatus.

Tertia difficultas est, An coitus soluti cum soluta, sed simplex castitatis votum habentis, vel è contrario, sit coitus damnatus? Respondetur, eiusmodi coitum esse sacrilegum, vt pote commissum contra castitatis votum Deo factum, & consequenter esse coitum nefarium, ac proinde damnatum.

Vltimò notandum, alicubi, vt in Hispania, esse lege constitutum, vt coitus tunc damnatus esse intelligatur, ex quo scemina concumbens, per legem puniri potest pœna mortis naturalis. Ita in lege Regiæ 9. Taurna.

Primò quæritur, An filij spurij ex testamento, vel ab intestato possint in bonis patris, aut matris succedere? Respondetur, Filij spurij qui non sunt geniti ex coitu damnato vna cum legitimis succedunt matri, & ex aliis ex materna linea descendentibus, *Instit. de Success. cognatorum. §. Vulgo.* Excipiuntur tamen filij matris illitris, qui ei non possunt succedere, *l. Si qua illitris. C. ad Senatusconsultum Orficianum*; & filij geniti ex damnato concubitu, nequeunt matri succedere, siue ex testamento, siue ab intestato. *Authentic. Quibus modis naturales efficiantur sui. §. Fi.* primum quidem omnis. Secundo filij spurij etiam non sunt ex damnato geniti concubitu; patris ab intestato non succedunt etiam non exstantibus legitimis filiis, vel coniuge. *l. Si spurius. §. l. 2. ff. Vnde cognati.* Sed difficultas est, an omnes spurij filij sint exclusi a bonis paternis in vniuersum, hoc est, siue ex testamento, siue ab intestato, quando nõ sunt ex damnato concubitu? Respondetur, conuenire inter omnes, esse exclusos filios prædictos à successione ab intestato: Sed an excludantur à successione ex testamento. Sunt duæ opiniones, vna asserit, non esse exclusos. Ita Salicetus *Authentic. ex complexu. C. de Incestuosis nuptiis*, Alciatus *Parergo 4. capit. 3. Grauetta conf. 66. num. 11. Botrius decisi 27. nu. 6.* Opinio secunda ait, esse exclusos, & hæc opinio est communis. Tertio, filij spurij geniti ex concubitu damnato, nec patri, nec matri succedunt, siue ex testamento, siue ab intestato. *Authentic. Quibus modis naturales efficiantur sui. §. Fin. & Authent. licet. C. de Naturalibus liber. & Authent. ex complexu. C. de Incestuos. nupt.* Quartò, fratres, siue naturales, siue spurij, in bonis paternis succedunt sibi inuicem, si verim sint. *l. 2. ff. Vnde cognati.*

Sed difficultas est, An fratres si spurij sint ex damnato concubitu, sibi inuicem succedant in bonis maternis? Duæ sunt opiniones, prima alicui non succedere. Decius *conf. 301. Grauet. conf. 338. Matthæus de Affiliis decisi. 16. num. 11. Anania conf. 97. Abbas conf. 50. lib. 2. Haymon conf. 138.* Afirmat opinio secunda, eos posse succedere. Ita Couart. cum aliis quos ipse citat in *Epitome de Matrimonio. part. 2. cap. 8. §. 5. num. 6.*

Secundò quæritur, An nepos legitimus, & naturalis, ex filio tamen spurio, possit succedere ex testamento, vel ab intestato, auo paterno? Hoc dubium hæc, ac fusc tractat Card. Palæotus in *libro de Nothis, & spurij filijs cap. 13.* Respondetur, conuenire inter omnes, non posse succedere existente prole legitimâ, vel naturali. Secundo testamentum, in quo relinquitur hæres, nihil valere, etiam non existente prole legitima, vel naturali, si conser patris gratia, siue intuitu, nepotem esse heredem institutum. Tertio non posse succedere auo paterno mortuo. Hæc tria communis opinio docet, vt ait Palæotus *loco citato*.

Tota igitur difficultas est, An possit succedere auo ex testamento prole nullâ legitima existente, vel naturali, & testamento non factò gratia, siue intuitu patris? Et in hoc sunt duæ opiniones. Prima ait posse succedere. Sic Bartolus, Inola, Alexander, Aretinus, Iason à Couartuias citati in *Epitome de Matrimonio, par. 2. cap. 8. §. 3. num. 13.* Et hanc opinionem ait esse communem Decius *conf. 462. Corneus conf. 25. lib. 1.*

Secunda opinio negat, eos posse succedere, ita Baldus à Palæoto citatus *lib. de Nothis, & spurij filijs, capit. 13.* Decius *item conf. 83. in fine.* Ratio primæ opinionis est, quia huiusmodi nepos nullam habet spurij maculam, cum ea macula tantum in patre manserit, & non transeat in filium. Ratio verò secundæ opinionis est, quia quâ ratione filius spurius excluditur à successione patris, eadem ratione excluditur etiam filij spurij filius, quantumuis legitimus, in pœnam, & odium patris. Sed certe cum pœnæ, & odia sint restringenda, non videtur efficaciter probari eiusmodi nepotem esse exclusum: & idem videtur esse dicendum de nepote spurio, genito tamen ex filio legitimo, & naturali, vt tradit Palæotus *loco citato*.

Tertio quæritur, An lege municipali statui possit, vt filius spuritus sit capax testamenti, donationis, vel alterius

cul-

cuicunque legationis paterna? Respondetur communi-
ter Doctores asserere, id non posse statui. Ita sentiunt Bar-
tolus, Socinus, Aretinus, Decius apud Conartium, *quoniam*
supra retulimus loco num. 68. & apud Palaeorum libro citato
cap. 3. Ratio huius est, quia id statutum foueret nefarios
concupitus hominum; & consequenter esset contra bonos
mores.

Quarto queritur, An filius spurius in conscientia sit tu-
tus, si obtruncat ex testamento, vel donatione aliqua bona
paterna sibi relicta à patre immediate, vel per interpositam
aliquam personam? Circa hoc notandum est, malè So-
cium in libro de Iustitia, *quæst. 1. artic. 1. ad 4.* intellexisse leges
ciuiles hac de re tractantes. Nam primò asserit, in Iure
communi tantum esse prohibita, vt filij spurij sacularium
hominum aliquid habeant ex testamento ex bonis
paternis: non tamen esse prohibita, vt habeant extra tes-
tamentum titulo donationis. Secundo asserit, quod si pa-
ter aliquid ex testamento relinquat amico fide ab eo ac-
cepta, vt det filio suo ex adulterio nato, teneatur amicus
ex fide data, filio adulterino dare: & quod filius adulteri-
nus possit tuta conscientia retinere. Tertio asserit, fi-
lium Clerici in factis ordinibus constitui, vel filium
Religiosi, ex iure communi ciuili posse, etiam tuta con-
scientia bona paterna ex donatione, non testamento sibi
relicta à patre, retinere: at verò ex iure particulari, nimirum
in Hispania, non posse retinere, quia sunt Leges Regiæ
in Hispania, prohibentes ne prædicti Clericorum, vel Re-
ligiosorum filij, aliquid possint habere ex bonis, paternis
sive per testamentum, sive per donationem extra testamen-
tum. Quæ omnia videntur falsa, nec iuri ciuili consentanea.
Nam primò omnes in vniuersum filij spurij sunt inca-
paces bonorum paternorum, sive ex testamento, sive ex
donatione, vt est communis omnium doctrina, vt docent
Covarruias & Palaeor. *locis citatis*, & Siluester *verbo*
Filius, quæst. 4. Secundo, spurij quantumvis sint secularium
filij, si ex damnato concubitu geniti sunt, quales sunt filij ex
adulterio, incestu, stupro, sacrilegio, adeò Iure ciuili communi
incapaces sunt bonorum paternorum, vt eodem Iure
ciuili priuati quoque sint bonis paternis. de qua re statim
dicemus.

Asserendum igitur est, vt ex Iure ciuili communi docet
Covarruias *loco citato num. 8.* filium spurium in conscientia
non posse bona sibi à patre relicta, sive donata retinere, quia
factus est lege Ciuili iusta eorum bonorum incapax, *Authen-
t. ex complexu, C. de Incestu nuptis.* sic est: [ex complexu
nefario, seu damnato liberi, nec naturales sunt nominan-
di omnis paterna substantia indigni beneficio, vt nec alian-
tur à patre.] *Et Authen. licet, C. de naturalib. liber. apertè* di-
citur: [sed qui ex damnato sunt coitu, omni prorsus benefi-
cio secludantur.] cum tamen antea in eadem lege dictum
fuisse, patrem posse, vel inter viuos donare, vel ex testamen-
to relinquere filijs naturalibus.

Sed quid si pater, inquit, reliquit bona sua amico tan-
quam instituto, & postea amicus dat ea filio spurio testa-
toris? Respondetur, spurium tuta conscientia possidere pa-
tris bona, quæ sibi liberè nullà promissione patri præmissa
institutus hæres à patre relinquit, quod bona illa acquisi-
uit ex voluntate veri domini, nimirum hæres instituti à
patre liberè sine vlla promissione, vt daret filio spurio testa-
toris.

Quæres etiam, an filius spurius tuta conscientia possit
hæreditatem paternam retinere, si eam alius institutus hæ-
res à patre sub conditione, vt eam daret filio spurio sibi tra-
didit? Respondetur, quidquid dicat Sotus *loco supra cita-
to*, posse tuta conscientia retinere, vt docet Covarruias
loco citato, quoniam institutus hæres à patre, sub ea con-
ditione, vt hæreditatem filio testatoris spurio daret; pec-
cauit quidem mortaliter, quia contra legem fidem suam
dedit de hæreditate filio spurio reddenda: lex enim iuste
potuit hoc prohibere: sed non est ex iure ciuili communi
iurata facta traditio, si hæreditas reddatur filio; potest ta-
men per sententiam iudicis ex iure id concedere, filius

spurius hæreditate priuari: quate quousque per condemna-
tionem iudicis priuetur, tunc poterit retinere, quia non reti-
net eam vt sibi traditam ex testamento, vel donatione pa-
tris, sed vt datam ex voluntaria donatione hæres institutus
à patre.

Obijcies, spurius consecutus est eam hæreditatem, non
vt datam sibi ab hærede, sed ex vi fidei, & promissionis,
qua hæres promisit patri se daturum eam filio ipsius spurio:
ergo retinet eam vt acceptam à patre. Respondetur quan-
tumvis hæres fidem dederit de hæreditate reddenda spurio,
nihilominus liberè donat eam filio spurio, quia fides quam
dedit, cum sit data contra legem, obligatoria non est. qua-
re si hæres institutus à patre, dat hæreditatem spurio, non
dat eam vi promissionis obligantis, sed absolute sponte
suâ.

Si roges, An hæres institutus à patre sub fide data de
hæreditate filio reddenda, possit tute sibi retinere, vel alte-
ri quam filio testatoris spurio dare? Respondetur, quid-
quid dicat Sotus, posse eam retinere, vel alteri dare, quo-
usque per sententiam iudicis ea fuerit priuatis; quia leges
ciuiles iuris communis prohibent sub huiusmodi fide
hæredem institui; sed non faciunt irritam ipso iure ralem
hæres institutionem. Item hæreditatem sub tali fide fa-
ctam applicant leges fisco, sed post condemnationem cri-
minis. quare hæres hoc modo institutus licet peccauerit
dando fidem contra legem, tamen si vult, tuta conscientia
potest sibi hæreditatem retinere, vt rectè docet Covarruias
loco citato: quoniam fides data nullius est obliga-
tionis, cum sit data contra legem; & proinde non tenetur
eam dare fisco, quousque condemnatus non item alius hæ-
redibus testatoris ab intestato succedentibus; quia reuera
habet illam ex testamento, & vltimâ voluntate testatoris,
& testamentum non est irritum ex aliqua lege communi
Iuris ciuilis: ergo potest sibi retinere, donec per condem-
nationem iudicis priuetur. Hinc sequitur esse verum,
quod diximus, posse spurium iure retinere hæreditatem,
si eam ipsi donauerit hæres institutus; quia retinet eam
non vt acceptam à patre, sed vt liberè sibi donatam ab
hærede.

Quinto queritur, An pater aliquâ ratione possit filio
spurio bona sua relinquere? Respondetur primò, si filius
spurius contraxit omnium bonorum societatem cum pa-
tris filio legitimo, vel cum alio patris propinquo, affine,
vel consanguineo, & hic deinde hæres sit institutus à pa-
tre, tunc spurius potest tuta conscientia consequi, & reti-
nere dimidium hæreditatis paternæ. Sic Bartolus *L. Si is,
qui, ff. De liberis legatis*. Baldus *L. 1. C. Pro socio, qu. 1. 4.*
Ratio huius est, quia dimidiam hæreditatem non habet, vt
acceptam à patre, sed habet vt sibi acquisitam ratione
contractus societatis. Secundo spurius potest institui
hac ratione, vt sit hæres patris, quando capere hæredita-
tem poterit: nam auctoritate Principis potest fieri capax
& interim dabitur ei curator, qui administrat bona illa
relicta à patre. Baldus *L. Final. Cod. Unde cognati, nu-
mero 26.* Paulus *L. 4. Cod. de legatis*. Tertio nihil prohi-
bet quin pater spurium filium bonorum suorum execu-
torem in testamento relinquat, fide tamen iudici data de ea
re, vt omnis fraudis suspicio tollatur: nam tunc nihil ex eis
sibi retinere potest, sed omnia prout iussit testator in alios
distribuere debet.

Sextò queritur, An filius spurius possit à patre alimen-
ta suscipere? Respondetur filium spurium, si ex damnato
concubitu non fuerit genitus, Iure ciuili communi non
priuari alimentis paternis: nulla enim existit in Iure ciuili
lex quæ eum priuet. Spurius tamen si fuerit ex damnato
concubitu genitus, Iure ciuili communi nec à patre, nec
à matre ali debet. *Authen. quibus modis naturales effi-
ciantur sui, §. Final. Primum quidem omnis.* Et hoc intelli-
gitur non quidem de alimentis omnino necessariis ad vit-
tum, quæ debentur, quando quis aliunde ali non potest,
& quando omnino impotens est ad alimentum sibi qua-
rendum

rendum: sed intelligitur de alimentis, quæ dari solent adultis hominibus, qui vel aliunde habent quibus alantur, vel certe per seiplos alimenta possunt sibi comparare. Tertio, Iure Canonico filiis quantumvis spuris, & quantumvis ex damnato concubitu genitis debent parentes alimenta, siue pater sit; siue mater. *capit. cum haberet, de eo qui duxit in matrimonium, quam polluerat per adultarium.*

Obijcies contrarium dici in *cap. Per venerabilem. Qui filij sint legitimi.* Respondetur, Papam in dicto *cap. Per venerabilem*, argumentando contrarium dicere, non tamen definiendo; at in *cap. Cum haberet*, procedere definiendo.

Quæres, An Ius Canonica de dandis alimentis filio spurio, sit seruanda in foro exteriori, reflectâ lege Ciuili? Respondetur, Baldum in *Authentica, ex complexu, de Incestis nupt.* asserere, Ius Canonice seruari debere in omnibus spuris; quia de omnibus in vniuersum loquitur; & quia, vt diximus, etiam Iure Ciuili, non denegantur alimenta omnibus spuris, sed solum genitis ex damnato concubitu. Ergo Ius Canonice aliquid noui constituit concedendo alimenta filiis spuris.

Quæres, An Ius Canonice solum sit seruandum in terris Ecclesiæ subiectis? Respondetur, quosdam Legistas asserere, Ius Canonice concedens alimenta spuris, seruari debere in terris Ecclesiæ subiectis; alibi verò esse seruandum solum Ius Ciuile. Sed communis sententia est, prædictum Ius Canonice, vbiq; terrarum esse seruandum.

Septimò quæritur, An alimenta à patre relicta filio spurio, transeant ad hæredes spurij filij? Baldus in *l. eam quam, numer. 4. Cod. de fideicommissis*, ait non transire; quia alimenta vni cum vita finiuntur, & extinguuntur. *l. eam hi. §. Si vni. ff. de transfractionibus. & l. Domini. §. fin. ff. de usufructu.* Sed est notandum, hoc quod ait Baldus, esse verum ex Iure communi: nam alicubi, vt in Hispania, *Leg. Regia 9. & 20. Taurina*, constitutum est, vt liberè possit quis quintam partem bonorum suorum relinquere cui voluerit, dummodo reliquas hereditatis partes filiis legitimis relinquat. Vnde in Hispania pater poterit liberè filio spurio loco alimentorum relinquere quintam partem suorum bonorum; ita vt illa quinta pars transeat etiam ad hæredes filij spurij: quia illa quinta pars non solum habet rationem alimentorum, sed etiam rationem legati, quod ex libera Testatoris voluntate poterat alicui relinqui cuiusque extraneo. Ita Couarruias in *Epitome de Matrimonio. parte secunda. capit. 8. §. 6.*

Sequitur ex dictis, vt ex Iure communi, si pater relinquat filio spurio certum fundum, vt ex fructibus se alar, vsusfructus fundi pertinet ad filium spurium; sed dominium, & proprietatem erit penes hæredem patris testatoris vita defuncti.

Octauò quæritur, An pater teneatur dotare filiam spuriam etiam ex concubitu damnato genitam? Respondetur Bartolum *l. prima. ff. soluto matrimonio. & cons. 119.* asserere eum non esse obligatum, immò non posse facere. Ratio eius est, quia dos non habet rationem alimentorum. Sic etiam Baldus *l. fin. C. de dotis promissione. & l. qui libero. ff. de ritu nuptiarum. Alexander l. 1. ff. soluto matrimonio numer. 19. Angelus cons. 219.*

Sed communis est opinio, posse patrem id efficere, immò ad id obligari; quia dos succedat loco alimentorum in feminis: Sic Abbas *consil. 50. & cons. 115. libr. 2. Socinus l. 1. ff. soluto matrimonio, numer. 23. Boëtius decision. 129. numer. 11. Decius consil. 611. Couarruias in Epitome de Matrimonio, part. 2. cap. 8. §. 6. numer. 11.* Hæc opinio est verior. Nam etsi dos non habet rationem alimentorum, quantum ad omnia, in multis tamen æquatur alimentis.

Nonò quæritur, An pater filio spurio debeat alimenta concedere, secundum dignitatem, vel conditionem per-

sonam: verò solum secundum necessitatem vitæ? Aliqui respondent filio genito ex damnato concubitu solum esse debita alimenta secundum necessitatem naturæ; alii verò spuris debent alimenta etiam secundum dignitatem personæ. Verum alij probabilius aiunt, cuiusque spurio debent alimenta secundum dignitatem personæ; quia alioqui commodè non aleretur.

Quæres, Quidnam nomine alimentorum intelligatur? Respondetur intelligi ea omnia, quæ sunt necessaria ad vitam, nimirum cibaria, vestitus, habitatio, medicina, & quæ ad disciplinas, & honestas artes percipiendas pertinent. Sequitur ex dictis, patre defuncto, eius hæredes obligari ad præbenda alimenta filio spurio patris defuncti.

Quenam bona, vxor adultera amittat ob adulterium commissum.

CAPVT VIII.

IN primis vxor adulterium committens dotem amittit, & ea viro adiudicatur sententia Iudicis secuta. *cap. Plerumque, de donationibus inter virum, & uxorem. l. consens. ff. de repud. & hoc intelligitur, etiam si vxor sit putiua, non vera. Glossa in cap. Plerumque citato, communiter recepta. Sic Abbas, Antonius, Præpositus in c. Plerumque, ita quoque Bald. & ceteri communiter, vt aiunt Couarruias in Epitome de sponsal. & matrimonio, par. 2. cap. 7. §. 6. numer. 1. & Iulius Clar. libr. 3. Receptorum sentent. §. adulterium, numer. 14.*

Secundò amittit etiam donationem propter nuptias, arthas, & paraphernalia bona. Glossa in *cap. Plerumque citato, & est communis opinio, vt ait Boëtius decis. 378. numer. 7. Couarruias loco citato numer. 3. Iulius Clarus supra citato in loco numer. 1.*

Tertio, Maritus adulterium committens, sententia Iudicis secuta, amittit donationem propter nuptias, eamque sibi vxor acquirit. Ita communis opinio, vt ait Clarus loco supra citato; & tenetur maritus dotem restituere vxori, si separaret vxor ab eo propter adulterium ab ipso commissum, Iul. Clar. prædicto loco, numer. 13. Item in Hispania, (vbi bona acquisita constante matrimonio, sunt communia vtrique coniugi) Iure Regio amittit etiam vxor propter adulterium, sententia Iudicis secuta: lura, quæ ad ipsam pertinent. *l. 4. tit. 4. lib. 5. ordinar. Regali. vt ait Couarruias in eo loco quem supra retulimus, numer. 2.*

Primò quæritur, An vidua marito mortuo stuprum committens, amittat dotem, perinde ac si marito viuo adulterium commisset? Sunt duæ opiniones, prima asserit, eam amittere. Ita Paulus Castrensis in *l. fideicommissum. C. de fideicommissis. Præpositus in cap. Plerumque, supra citato. Iul. Hyppolit. Felin. apud Couarruiam loco citato numer. 10.* Secunda opinio, ait eam non amittere. Sic Alexander, Decius, Paulus, Aymon, & alij apud eundem Couarruiam, numer. 10. & 12. & hæc sententia est probabilior, saltem si post annum iuētus vidua fornicetur, vt ait Couarruias *ibidem.*

Secundò quæritur, An vxor amittat dotem, propter osculum, vel amplexum, vel tactum lasciuum cum alio viro, quam cum marito suo? Iulius Clarus loco citato, numer. 16. ait esse opinionem communem, eam amittere dotem, & intelligitur post iudicis sententiam secutam. Sed Couarruias loco citato, numer. 13. sentit eum alius, non amittere; quia hæc sunt indicia quidem adulterij, sed non adulterium. & hæc est probabilior sententia.

Tertio quæritur, An quando adulterium est notorium per euentum facti, amittat vxor dotem? Abbas in *cap. Plerumque, supra citato*, ait eam amittere; quia eo casu maritus propria auctoritate potest vxorem adulteram expellere. Idem sentiunt Angelus, & Siluester Abbatem secuti in *verb. Adulterium*: Sed videtur dicendum eam